

Proč (ne) chtít

víc žen v politice?

*„Ženy prokázaly při volbách plné pochopení svých občanských povinností a vykonaly je odpovědně. Voličky tedy uspokojily. Méně uspokojily strany, které poskytly ženám na kandidátkách do Ústavodárného Národního shromáždění příliš malé zastoupení. **Dvacet čtyři poslankyně při nadpoloviční většině žen voliček jistě není úměrná cifra.** Také sestavení nové vlády ženy neuspokojilo. Při prohlašovaném zrovnoprávnění **nemají ženy ani jediného ministra**, ačkoliv by jistě každá strana mohla postavit způsobilou a schopnou kandidátku.“*

Milada Horáková, 1947

A jak jsme na tom po téměř 70 letech?¹

*„Po volbách v roce 2010 zasedlo **ve Sněmovně 22 % žen (44 poslankyň z 200)**. Pokud by záleželo jen na pořadí na kandidátních listinách, které určují politické strany, bylo by zvoleno pouhých **16 % žen (32 poslankyň)**. Následně byla nominována **vláda bez jediné ženy**, která v tomto složení působila více než rok. Kolem 20 % se pohybuje zastoupení žen i na ostatních úrovních politiky: **v Senátu je 17 % žen, v krajských zastupitelstvech 20 % a v zastupitelstvech měst a obcí 26 %**. Máme jedinou primátorku z **24 primátorů a ani jednu hejtmanku**“.*

Fórum 50 %, 2013

FÓRUM **50%**

¹ Zastoupení žen po volbách v roce 2010 a 2012, ČSÚ www.volby.cz

V populaci žije 50 % žen a 50 % mužů. V demokratické společnosti by zájmy žen i mužů měly být zastoupeny vyváženě. Proč tedy v politice stále z 80 % rozhodují muži?

1. ŽENY DO POLITIKY NECHTĚJÍ.

Ženy se chtějí podílet na rozhodování stejně jako muži, ale na rozdíl od nich čelí specifickým překážkám. Navíc ani mnoho mužů se do politiky zrovna nehrne.

V politických stranách je žen 30 – 53 %. Ženy se také angažují ve veřejně prospěšných aktivitách. Ve volených funkcích však již drtivě převažují muži. Důvodem je, že ženy musí překonávat zakořeněnou **nedůvěru ve své schopnosti**. Dále mají na rozdíl od mužů **více povinností**, mají zpravidla na starosti rodinu i domácnost. Politika je společností vnímána jako primárně mužská záležitost. Dodnes vychází z mužského vidění světa a je historicky nastavena podle pravidel, která vyhovují životnímu stylu (většiny) mužů. Ženy jsou vnímány jako okrajová součást politického života a mají omezené příležitosti, jak by mohly prokázat svůj přínos.

2. ŽENY NEMAJÍ PRO POLITIKU DOSTATEČNĚ „OSTRÉ LOKTY“ A „TAH NA BRANKU“.

Politika ale není fotbal. Dobrý politik či dobrá politička musí umět víc, než se prosadit silou.

Politika je složitý proces, který vyžaduje celé spektrum dovedností – **někdy je potřeba „přitvrdit“, někdy zase naopak vyjednávat**, naslouchat ostatním a hledat kompromis. Nelze navíc ani jednoznačně tvrdit, že ženy ostré lokty a tah na branku nemají, protože ženy jsou různé. Koneckonců Margaret Thatcher se neříkalo „železná lady“ pro nic za nic.

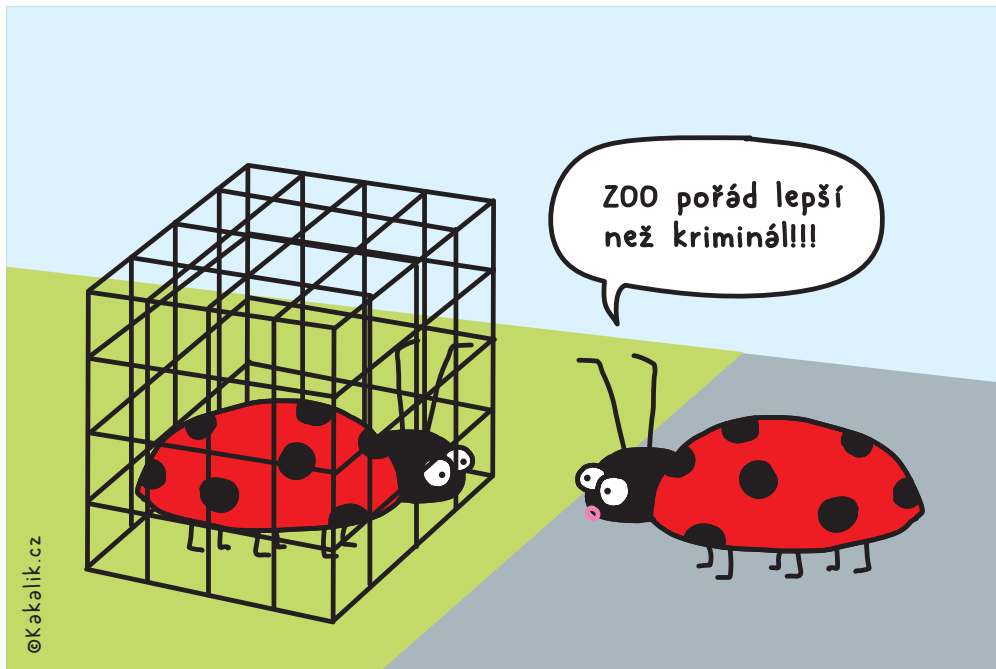

3. ŽENY UŽ V POLITICE PŘEDVEDLY, CO DOKÁŽOU, A NENÍ O CO STÁT.

Jak se říká, podle několika opic se nedá hodnotit úroveň celé ZOO.²

Na základě několika konkrétních političek **nelze odsoudit automaticky všechny ženy jako skupinu**. Navíc v politice ženám a mužům neměříme stejným metrem. Pokud chybí politička, často slyšíme, že ženy nemají v politice co dělat, protože stejně nepřinesou změnu. Chybí-li politik, je to vnímáno jako jeho osobní selhání, ale nikoho nenapadne říci, že tím pádem by neměli být muži v politice vůbec. Skutečná rovnost nastane, až bude v politice stejně neschopných a průměrných žen, jako je tam neschopných a průměrných mužů.

²Tento obrat použila poslankyně Vlasta Bohdalová na schůzi Poslanecké sněmovny dne 8.2.2007.

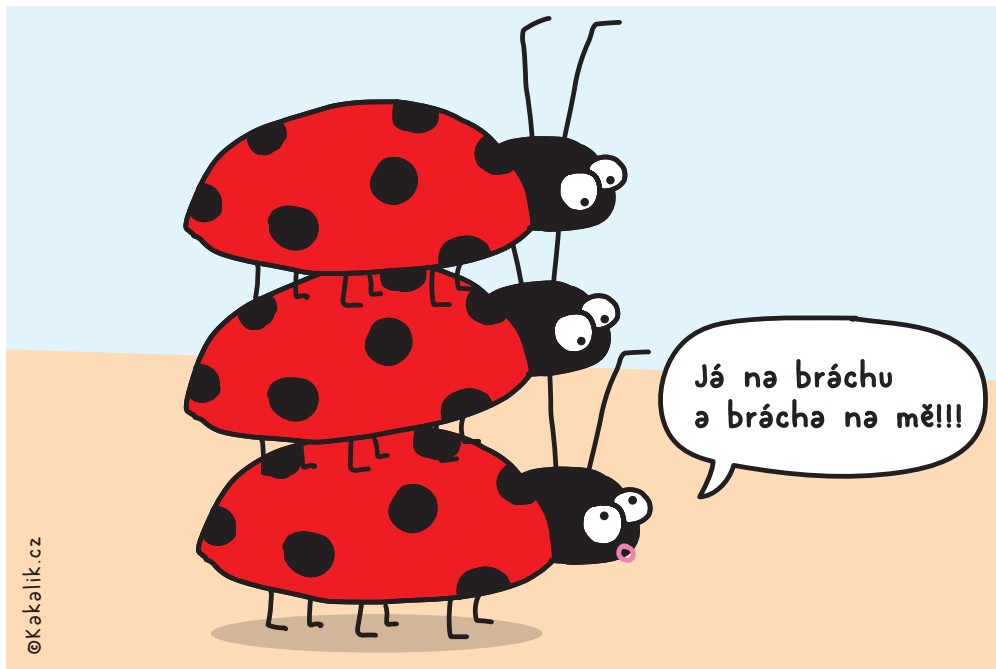

©Kakalik.cz

4. V POLITICE NEZÁLEŽÍ NA TOM, JESTLI JSTE MUŽ NEBO ŽENA, ROZHODUJÍ SCHOPNOSTI A KVALIFIKACE.

Kdyby se rozhodovalo opravdu takto, v politice by bylo žen mnohem více.

Ženy tvoří přes 60 % všech absolventů a absolventek vysokých škol. Jsou úspěšnými manažerkami, vědkyněmi, podnikatelkami i pečujícími matkami, zdravotními sestrami či učitelkami. Při sestavování kandidátních listin a rozdělování vlivných postů však zpravidla **hraje malou roli, jaké má kdo schopnosti a vzdělání** nebo jaké jsou výsledky jeho/její dosavadní práce a přínos pro společnost. Stačí se podívat, jakým způsobem jsou u nás obsazováni politici do dozorčích rad podniků. Funguje systém „**já na bráchu, brácha na mě**“, záleží na osobních známostech a na tom, kdo dokáže straně sehnat vlivné sponzory či kolik sám zaplatí.

@Kakalik.cz

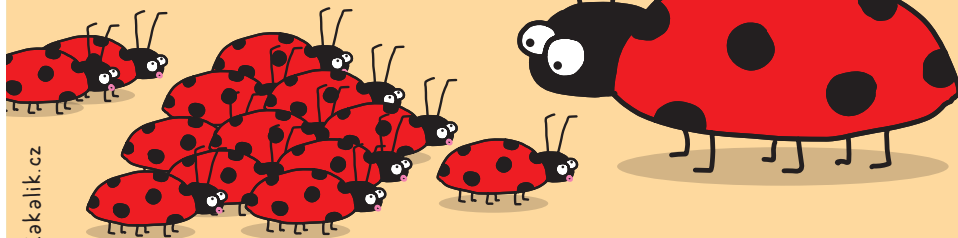
Já na bráču
a bráča na mě!!!

5. ŽENY PATŘÍ ZA PLOTNU A K DĚTEM, NE DO POLITIKY.

V době, kdy se ženy prosadily v lékařství, vědě, vrcholovém sportu či kosmonautice, je absurdní tvrdit, že nepatří do politiky.

Ještě před sto lety panovala představa, že ženy nejsou dost chytré na to, aby mohly volit a že studium či zaměstnání je škodlivé pro jejich zdraví. Názor, že se ženy nehodí nikam jinam než do domácnosti, je jen další předsudek. Žijeme v demokratické společnosti 21. století, kde má mít každý **možnost svobodně si vybrat svou cestu**. To však nemusí nutně znamenat volbu buď rodina, nebo (politická) kariéra. Kromě toho, odpovědnost za děti a jejich výchovu přeci nenesou jen jejich matky. Je i spousta mužů, kteří se rádi starají o děti.

Chceme za plotnu,
chceme za plotnu,
chceme za plotnu...

@Kakalik.cz

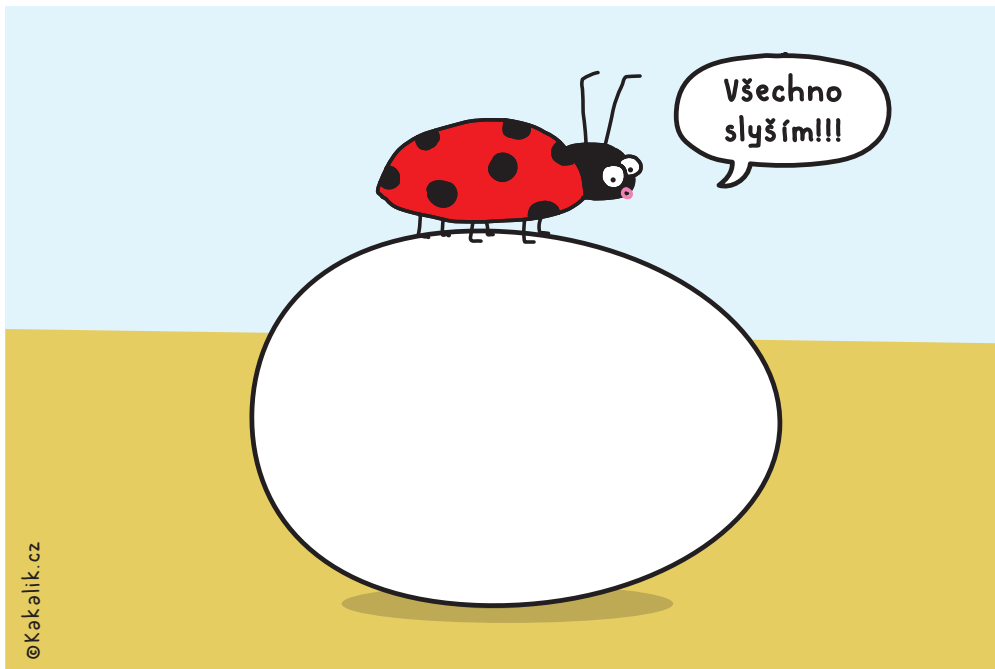
6. VÍC ŽEN POHROMADĚ BY BYLA PĚKNÁ SLEPIČÁRNA - SAMÁ HYSTERIE, POMLOUVÁNÍ A DRBÁNÍ

Stejně tak se dá slovy bývalého premiéra Mirka Topolánka říct, že dnes je „politika jako hokejová šatna - je tam binec, hluk a smrad“.³

Praxe i výzkumy⁴ dokládají, že **nejlépe fungují týmy, které jsou smíšené** – ať již z hlediska pohlaví, věku či profese. Díky různým pohledům na věc se jim lépe daří identifikovat a řešit různé problémy. Lidé se tak vzájemně ovlivňují i usměrňují a nepřevládá tak ani jeden extrém. Jednoduše řečeno, **smíšený tým znamená zlatou střední cestu** mezi „slepičárnou“ a „smradlavou šatnou“. Obzvláště v politice, kde se rozhoduje o životě a směřování celé společnosti, je důležité hledat kompromis a zohlednit různé životní zkušenosti i pohledy.

³ Výrok bývalého premiéra Mirka Topolánka v rozhovoru na Frekvenci 1.

⁴ Catalyst (2013): “Why Diversity Matters?”, <http://www.catalyst.org/knowledge/why-diversity-matters>

@Kakalik.cz

7. ŽEN JE V POLITICE TOLIK, KOLIK JICH VOLIČI A VOLIČKY ZVOLÍ.

Žen je v politice tolik, kolik jich nominují politické strany na volitelná místa.

Na volitelných místech kandidátních listin jsou muži v drtivé převaze. Kandidátní listiny sestavují politické strany, a **není tedy pravda, že mají voliči a voličky zcela svobodnou volbu**. Existuje sice možnost přímé podpory kandidáta či kandidátky pomocí preferenčních hlasů, ty jsou ale v českém volebním systému stále velmi slabé. Proces sestavování kandidátních listin je často značně neprůhledný a není jasné, jaká kritéria rozhodují. Mnohdy bohužel spíše než kvalifikace a zkušenosti hrají roli zákulisní dohody a to, kdo s kým chodí na golf či na pivo.

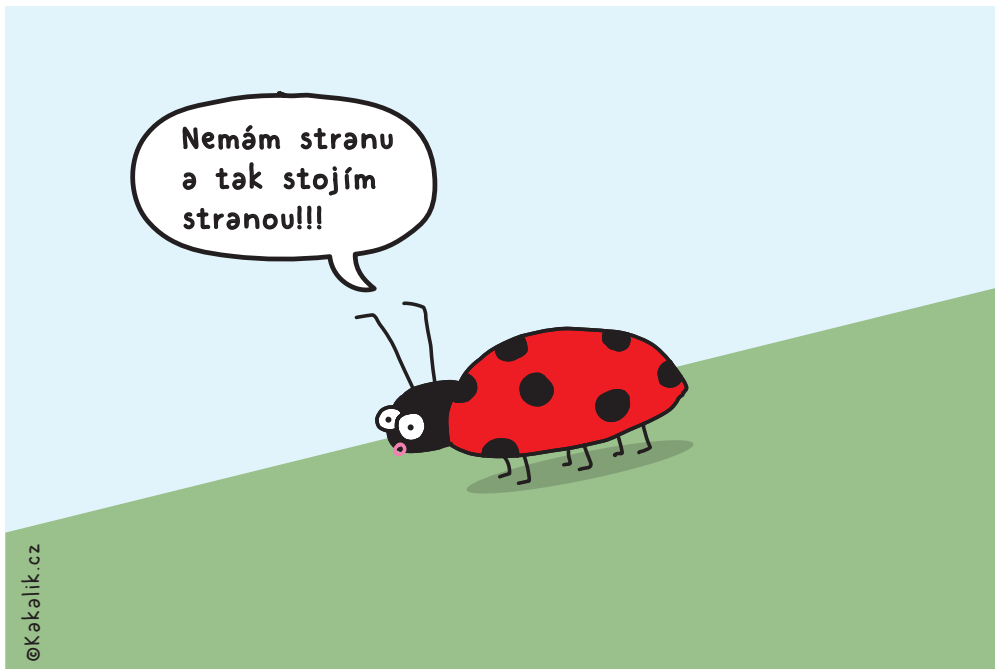
Tohle je poslední
volitelné místo?

@Kakalik.cz

8. KDYŽ CHTĚJÍ ŽENY DO POLITIKY, AŽ SI ZALOŽÍ VLASTNÍ STRANU.

Stejně jako muži mají i ženy různé politické názory, pravicové, levicové, konzervativní i liberální. Měly by proto být zastoupeny napříč stranami.

Ačkoli ženy mnohé spojuje, jsou velmi rozmanitou společenskou skupinou. Díky odlišné životní zkušenosti se ženy zaměřují více na určité společenské problémy, jako je např. nedostatek míst ve školkách, bezpečnost či bariérová veřejná doprava. Zároveň však **prosazují různá řešení, která odpovídají jejich politické orientaci**. Právě proto je důležité, aby ženy aktivně působily ve všech politických stranách a mohly ovlivňovat jejich směřování. Stejně jako od mužů neočekáváme, že budou mít na věci stejný názor, nemůžeme to očekávat ani od žen.

@Kakalik.cz

9. ŽENY BY SI POLITIKOU NEMĚLY ŠPINIT RUCE.

Politika ale sama o sobě „špinavá“ není. I dnes je v ní mnoho slušných a poctivých lidí, jen nejsou tolik vidět a slyšet.

Politika sama o sobě není ani špinavá, ani čistá. Je taková, jakou ji udělají lidé, které si zvolíme. Pokud jsou ženy opravdu „čistější“, pak je to jen další důvod, aby jich v politice bylo více. A zdá se, že tomu tak skutečně může být. Statisticky **ženy páchají výrazně méně trestné činnosti než muži.** Mezi všemi odsouzenými v ČR jich je zhruba sedmkrát méně než mužů⁵. Navíc výzkumy prokázaly, že země s vyšším zastoupením žen v politice mají nižší míru korupce⁶.

⁵ ČSÚ (2012): „Zaostřeno na ženy a na muže 2012“, http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/kapitola/1413-12-r_2012-16

⁶ Dollar et. al. (1999): „Are Women Really the “Fairer” Sex?“, in Swamy et. al.(2009): „Gender and Corruption“.

@Kakalik.cz

10. ŽENY MAJÍ ZŮSTAT ŽENAMI, V POLITICE SE Z NICH STÁVAJÍ CHLAPI V SUKNÍCH.

Když je žen v politice málo, mění politika ženy. Když je jich hodně, mění ženy politiku.⁷

„Mužské“ chování ženy přebírají tehdy, pokud jejich zastoupení nepřesahuje tzv. **„kritickou hranici“ 30 %**. Je prokázáno⁸, že pokud je jich méně, přizpůsobují své chování i názory většině. Kvůli nejistému postavení a určité výjimečnosti se také chovají jako „včelí královny“⁹ – místo vzájemné solidarity a spolupráce mezi sebou soupeří. Dokud nebudou ženy v politice samozřejmostí, budou více či méně kopírovat muži zavedené vzorce chování a výraznější změnu nepřinesou.

⁷ Motto argentinského ženského hnutí.

⁸ Kanter, R. M. (1977): „Some Effects of Proportions on Group Life“, in American Journal of Sociology, 82 (5), 965–90.

⁹ Francine D. Blau and Jed DeVaro (2007): „New Evidence on Gender Differences in Promotion Rates: An Empirical Analysis of a Sample of New Hires“.

@Kakalik.cz

A proč by tedy mělo být více žen v politice?

- v populaci žije 50 % mužů a 50 % žen, v politice je žen pouhých 20 %
- smíšené skupiny žen a mužů lépe a efektivněji pracují
- země s vyšším zastoupením žen mají nižší míru korupce
- ženy tvoří 61 % všech absolventů a absolventek vysokých škol
- ženy a muži mají jinou životní zkušenost a tedy i jiné priority v politice
- smíšené týmy jsou inovativnější
- téměř 90 % obyvatelstva považuje zapojení žen do politiky za užitečné

FÓRUM 50%

Vydalo Fórum 50 %, o.p.s.
www.padesatprocent.cz
www.facebook.com/forum.50.procent

